

Országos Atomenergia Hivatal

Küldeménydarab–minták és különleges formájú radioaktív anyag–minták engedélyezése

***Dr. Katona Tünde
szakterület felelős***

Radioaktív anyagok csomagolásának hatósági engedélyezése

„A veszélyes áruk szállításáról szóló nemzetközi egyezmények által előírt esetekben az OAH hatósági feladatkörébe tartozik a **radioaktív anyag**-, illetve csomagolás (**küldeménydarab**)-**minták** jóváhagyása, továbbá a radioaktív anyagok szállításának és fuvarozásának engedélyezése, ha azt a veszélyes áruk szállításáról szóló jogszabályok külön engedélyhez kötik.”

Tipikusan ilyen engedélyeket igényelnek:

- **Küldeménydarabok** („konténerek”) mintái:
nem hasadó és hasadó-engedményes tartalom esetén a B(U), B(M) és C típusú küldeménydarabok mintái; az 0,1 kg vagy annál több urán-hexafluoridot tartalmazó küldeménydarabok mintái; hasadóanyag tartalom esetében minden küldeménydarab mintája, kivéve, ha a tartalom hasadó-engedményes vagy „HASADÓ” besorolás alól mentesített hasadóanyag.
- **Radioaktív anyagok mintái:** különleges formájú radioaktív anyagok mintái; kis mértékben diszpergálódó radioaktív anyagok mintái.
- A veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó, módozatfüggő egyezmények technikai mellékleteinek, illetve függelékeinek izotóp-specifikus táblázatában fel nem sorolt A_1 és A_2 érték számítása.
- Készüléket vagy gyártmányt tartalmazó mentesített küldeményre vonatkozó alternatív aktivitás határ.
- „HASADÓ” besorolás alól mentesített hasadóanyag-minta.

Országos Atomenergia Hivatal

Az Egyezmények részét képező technikai mellékletek, illetve függelékek radioaktív anyagok szállítására és csomagolására vonatkozó előírásai több esetben is a szállítás útvonalával érintett államok illetékes nemzeti hatóságának engedélyéhez kötik a radioaktív anyagok szállítását:

- *B(M)* típusú küldeménydarabok szállítása amennyiben:
 - a küldeménydarab tervezésekor a csomagolás alkotóelemeihez a $-40\text{ °C} \dots +70\text{ °C}$ hőmérséklet-tartománynál szűkebb intervallumot vettek alapul;
 - a küldeménydarab ellenőrzött időszakos szellőztetést igényel;
 - radioaktív tartalom aktivitása nagyobb, mint a $3000A_1$, ill. a $3000A_2$ és az 1000 TBq közül a kisebb érték.
- Hasadóanyag tartalom esetén, ha az egyes küldeménydarabok kritikussági biztonsági mutatószámának összege egy járművön vagy egy konténerben meghaladja az 50-et, kivéve a tengeri szállítási módozatot, ahol további speciális feltételek esetén a szállítás nem igényli az illetékes nemzeti hatóság jóváhagyását.
- Külön megegyezés alapján történő szállítás, mely esetben valamely vonatkozó előírást nem lehet betartani, de az *Egyezmények* által megkövetelt biztonsági szintet más eszközökkel, módszerekkel el lehet érni.

Többoldalú engedélyek

Az egyes eseteken nem elegendő a származási ország illetékes hatóságának (egyoldalú) engedélye, hanem rendelkezni kell a szállítás útvonalával érintett államok illetékes nemzeti hatóságainak engedélyeivel, pl.:

- az átmeneti előírások alapján engedélyezett küldeménydarabok mintái, melyek a NAÜ 6. sz. Biztonsági sorozat 1973. évi, 1973. évi módosított, 1985. évi és 1985. évi (1990-ben) módosított kiadásának előírásai szerinti engedéllyel rendelkeznek;
- az olyan – a szállításra 2015. január 1-nél nem korábban előkészített – küldeménydarabok mintái, melyek a NAÜ TS-R-1 sz. Biztonsági sorozat 2009. évi kiadása szerint a hasadóanyagokra vonatkozó követelmények alól mentesültek, de a „HASADÓ” besorolás alól a NAÜ SSR-6 sz. Biztonsági sorozat 2012. évi kiadása szerint nem mentesített hasadóanyagot tartalmaznak. is.

Országos Atomenergia Hivatal

Néhány hasznos / gondolat-ébresztő információ

- Tipikusan a sugárforrás / „konténer” **gyártója** kéri az engedélyt
- Kérelem + igazsolg díj + Biztonsági analízis (*igazolando az ADR... előírásoknak való megfelelést*)
- Engedélyokirat három évig érvényes (*51/2013. (IX. 6.) NFMr. 6.§ (2))*)
- A kiadott engedélyokirat nem a kérelmezőhöz kötött, hanem az engedélyezett mintához.
- Ha a jele... -96, akkor a származási ország hatósága által kiadott engedélyokirat érvényes az összes „ADR tagországban”
pl. SFK-4P: H/090/B(U)-96 (Rev. 5) érv.: 2019. április 13-ig
- Ha a jele ... -85, akkor minden, a szállítás útvonalával érintett államok illetékes nemzeti hatóságainak engedélyeivel is kell rendelkeznie (többoldalú engedélyek)
- Érvényességi záradék: **MAXIMUM** az eredeti engedélyokirat érvényességi idejéig érv.
pl. GammaMat TI-F: D/2012/B(U)-85 (Rev. 15) érv.: 2017. június 30-ig

➤ Radioaktív anyagok szállítása az EU-n belül:

A Tanács 1493/93/EURATOM rendelete a radioaktív anyagok tagállamok közötti szállításáról

I. melléklet: Zárt sugárforrások szállítása

OAH adja ki a tudomásulvételi nyilatkozatot (formanyomtatvány + 3000.- illetékbélyeg)

ZÁRT SUGÁRFORRÁSOK SZÁLLÍTÁSA AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉG TAGALLAMAI KÖZÖTT

A Tanács 1493/93/EGK rendelete alapján használandó formanyomtatvány

Megjegyzés

- A zárt sugárforrások címszójának ki kell töltenie az 1-től 5-ig terjedő pontokat, és el kell küldenie ezt a nyomtatványt országának illetékes hatóságához.
- A címzett tagállam illetékes hatóságának ki kell töltenie a 6. pontot, és vissza kell küldenie ezt a nyomtatványt a címszójának.
- A címszójának ezután a zárt sugárforrások szállítása előtt el kell küldenie ezt a nyomtatványt a birtokosnak a feladó országba.
- Ennek a nyomtatványnak minden részét ki kell tölteni, és szükség esetén a népszerűket értelemszerűen ki kell pipálni.

I. NYILATKOZAT:

EGY SZÁLLÍTÁSROL	☐	(Ez a nyomtatvány a szállítvány teljesítéseig érvényes, ha csak a 6. pontban másképpen nem szerepel)
aállítás várható időpontja (ha ismert):	
TÖBB SZÁLLÍTÁSROL	☐	(Ez a nyomtatvány három évig érvényes, ha csak a 6. pontban másképpen nem szerepel)

2. A FORRÁS(OK) CELALLOMÁSA

A címzett neve:

Kapcsolattartó személy:

Cím:

Telefon: Fax:

3. A FORRÁS(OK) BIRTOKOSA A FELADÓ ORSZAGBAN

A birtkos neve:

Kapcsolattartó személy:

Cím:

Telefon: Fax:

➤ 10 D aktivitás feletti szállítások:

legalább 30 nappal a tervezett szállítás előtt

előzetes értesítés küldése az Országos Atomenergia Hivatalnak!!

„11/2010 KHEM r. 11§. (5) A D aktivitás tízszerese feletti aktivitású zárt forrás tervezett exportja (KIVITELE), és importja (BEHOZATALA) esetében a tulajdonos vagy a birtokos legalább 30 nappal a tervezett szállítás előtt, előzetes értesítést küld a Hivatalnak, amely értesítés a következő adatokat tartalmazza:

a) gyártó vagy forgalmazó neve és elérhetősége;

b) radionuklid (elem és tömegszám);

c) aktivitás, aktivitás dátuma;

d) rendeltetés;

e) a tervezett szállítás időpontját magában

foglaló időintervallum.”

Száll. kezdete	Száll. vége	Partner kódja	Nuklid	Mennyiség	Ered. akt	egysége	dátuma	Megjegyzés

MÓDJA:
NYT kód esetén
RADIUM programban